

30 вересня 2020 року Кабінет Міністрів України на черговому засіданні затвердив Державний стандарт базової середньої освіти. Документ створює умови для продовження реформи «Нова українська школа» у 5–9 класах з 2022 року та стосуватиметься учнів, які навчаються за дванадцятирічною програмою.

«Затвердження і впровадження Державного стандарту базової середньої освіти — це продовження реформи “Нова українська школа” у 5 – 9 класах. Документ визначає структуру та зміст базової середньої освіти і передбачає запровадження низки інноваційних підходів, зокрема — під час оцінювання результатів та організації освітнього процесу. Стандарт базової освіти тісно пов’язаний зі Стандартом початкової освіти, оскільки продовжує ідею компетентнісного підходу та інших реформаторських засад», — зазначив т. в. о. Міністра освіти і науки України Сергій Шкарлет.

За словами Прем’єр-міністра України Дениса Шмигала, документ встановлює чіткі орієнтири, за якими учні здобуватимуть знання, а батьки зможуть відстежувати навчальний поступ своїх дітей; у свою чергу, педагоги матимуть академічну свободу, а школи будуть забезпечені всіма ресурсами, зокрема електронними та технологічними рішеннями.

Державний стандарт визначає мету та принципи освітнього процесу в закладах базової середньої освіти, дає загальну характеристику змісту навчання, пояснює вимоги до обов’язкових результатів навчання та орієнтири для їхнього оцінювання.

У документі чітко окреслено ключові компетентності, якими мають оволодіти школярі по закінченню кожного з двох циклів — адаптаційного (5 – 6 класи) та базового предметного навчання (7 – 9 класи), та наскрізні вміння.

Перелік основних компетентностей виглядає так:

1. вільне володіння державною мовою;
2. здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами;
3. математична компетентність;
4. компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
5. інноваційність;
6. екологічна компетентність;
7. інформаційно-комунікаційна компетентність;
8. навчання впродовж життя;
9. громадянські та соціальні компетентності;

10. культурна компетентність;

11. підприємливість та фінансова грамотність.

Стандарт стане основою для розроблення типової освітньої програми для базової школи, яка складатиметься з варіантів типових навчальних планів та каталогів модельних навчальних програм, а також інших освітніх програм згідно з вимогами Закону України «Про повну загальну середню освіту».

Державний стандарт також містить дані про загальний обсяг навчального навантаження учнів у базових навчальних планах, орієнтири для оцінювання навчальних досягнень та підходи до державної підсумкової атестації. Він містить 7 варіантів базового навчального плану відповідно до освітніх потреб дітей, а також визначає рекомендовану, мінімальну та максимальну кількість навчальних годин за кожною з галузей та загалом.

У документі немає поділу на предмети, натомість є освітні галузі — це означає, що розробники освітніх та навчальних програм зможуть як втілювати певну навчальну галузь через окремий предмет, так і комбінувати їх для інтеграції.

Для кожної галузі Державний стандарт описує мету та групи загальних результатів, які уточнюються через обов'язкові результати для кожного з циклів. Саме тому кожна освітня галузь має потенціал для розвитку кожної компетентності.

Державний стандарт визначає вимоги до результатів навчання за 9 освітніми галузями:

- мовно-літературною;
- математичною;

- природничою;
- технологічною;
- інформатичною;
- соціальною та здоров'язбережувальною;
- громадянською та історичною;
- мистецькою;
- фізичною культурою.

Державний стандарт базової освіти дозволить реалізовувати у школах ці освітні галузі різними шляхами — через навчальні предмети або інтегровані курси, а також гнучко розподіляти навчальний час для їхнього опанування.

Після затвердження Державного стандарту базової освіти стартує робота зі створення типової освітньої програми та модельних навчальних програм, відбудеться їх експертиза та затвердження. Паралельно відбуватиметься розробка системи оцінювання компетентностей, здобутих на рівні базової середньої освіти.

З вересня 2021 року розпочнеться пілотування навчально-методичних матеріалів у 5-х пілотних класах Нової української школи. Також на 2021–2022 роки заплановано провести відповідне підвищення кваліфікації педагогів.

За матеріалами офіційного сайту Міністерства освіти і науки України.